

Man en vrouw op de door God gegeven plaats in het huwelijk

Ds. J. IJsselstein – Efeze 5 en 1 Petrus 3

Liturgie:

Psalm 122:1,2

Psalm 122:3

Lezen: Efeze 5:22-33 en 1 Petrus 3:1-7

Psalm 95:1,4

Psalm 100:1,2,4

Psalm 133:3

Gemeente, vanmiddag de tweede preek over het huwelijk, in de aanloop naar de bespreking van zondag 41 van onze Heidelbergse Catechismus.

In de twee Bijbelgedeeltes die we samen gelezen hebben, gaat het over hoe twee heel verschillende mensen elkaar moeten liefhebben en dienen in het huwelijk.

a. Twee heel **verschillende** mensen.

Die ‘tegenover’ elkaar geschapen zijn. En die door Gods wijsheid precies bij elkaar passen. Ze vormen één geheel.

Zoals (laat ik twee voorbeelden noemen), zoals: *een bout en een moer*.

Samen zijn ze sterk. Samen doen ze wat ze alleen niet kunnen.

Ze werken elkaar niet tegen. Ze concurreren niet met elkaar. Maar ze maken elkaar compleet. Hoewel ze verschillend blijven.

Je kan ook denken aan: *een koor, aan een zangkoor*.

Als je de verschillende stemmen alleen laat zingen, klinkt het een beetje raar.

Maar samen met elkaar vormen ze één harmonieus geheel.

Zo is ook bij man en vrouw in het huwelijk.

We zijn verschillend. We hebben verschillende taken en verschillende rollen. Maar we werken elkaar niet tegen. We vullen elkaar aan. En we vormen samen één geheel.

Een patroon van rollen, van elkaar aanvullen, dat we ontleen aan deze Bijbel.

b. Twee heel verschillende, twee elkaar aanvullende mensen, die aan elkaar vastgeknoopt zijn door **liefde**.

Door liefde... Misschien wel het meest gebruikte woord in onze gesprekken. En waarschijnlijk gaan ook meeste liedjes daarover: over liefde.

Maar wat is liefde eigenlijk? Dat is nog niet zo makkelijk te definiëren. Dat is vaak zo, dat als een woord vaak gebruikt wordt, dat het nog best lastig is, om precies te zeggen wat het inhoudt.

En (dat is ook nog zo), hoe vaker je een woord gebruikt, hoe meer het gaat slijten.

Reden te meer om vanmiddag op zoek te gaan naar hoe de Bijbel denkt over die twee dingen.

Over (a) hoe man en vrouw elkaar compleet maken, en over wat ieders taak en opdracht daarbij is. En over (b) wat echte liefde is.

Het thema van de preek is:

Man en vrouw op de door God gegeven plaats in het huwelijk

We letten op twee aandachtspunten. Op:

1. De door God gegeven plaats aan de **man** (dat doen we vanuit Efeze 5)
2. De door God gegeven plaats aan de **vrouw** (dat doen we vanuit 1 Petrus 3)

Als eerste dus:

1. De plek die de man van God gekregen heeft

Het eerste Bijbelgedeelte dat we gelezen hebben in Efeze 5 begint zo, in vers 22:

Gij vrouwen, weest uw eigen mannen onderdanig, gelijk den Heere.

Gelijk den Heere, dat wil zeggen: zoals u ook het gezag van de Heere erkent.

Als ik dat voorlees bij een huwelijksdienst, dan zie ik nogal eens meewarige glimlachen en afkeurende blikken.

Kan je dat in deze moderne tijd nog wel zeggen?

Dit valt echt niet meer te verkopen. Dit is echt heel ouderwets.

Dit doet echt geen recht aan de verworven rechten van de vrouw. Alsof zij eigendom zou zijn van haar man. In plaats van partner, iemand met gelijke rechten.

Alle reden om samen (in deze leerdienst) heel nauwkeurig te lezen, om te zien wat Gods bedoeling hiermee is.

Efeze 5:23: *Want de man is het hoofd der vrouw.*

Wat betreft de zaligheid is er geen hoofd. Dan zijn man en vrouw gelijk.

Paulus zegt in Galaten 3: *Daarin is geen man en vrouw. Want gij allen zijt één in Christus Jezus* (Gal. 3:28)

Maar zoals in het dagelijkse leven op allerlei terreinen leidinggevend zijn, op school, op het werk, zo moet er ook in huis een leidinggevende zijn. Iemand die verantwoordelijkheid draagt en neemt. En die daar ook op aangesproken kan worden. En *God* heeft ervoor gekozen, dat dat de man is. Omdat hij als eerste geschapen is (1 Tim. 2:13).

a. De man is, zegt de Bijbel, in het huwelijk: **hoofd**, leider, leidinggevende.

Hij is niet de baas van personeel. Hij is ook geen dominante heerser, die het huis regeert, die commandeert, die bevelen geeft...

Nee, zijn leiderschap is geen bedreiging. Maar is bedoeld als veiligheid, als zekerheid.

Zoals het huwelijksformulier zegt: *Eerstelijk zult u, man, weten dat God u gezet heeft tot een hoofd der vrouw, opdat u haar (dat is de bedoeling) naar uw vermogen verstandiglijk leidende, zou onderwijzen, troosten en beschermen.*

Want het hoofd is *verantwoordelijk* voor de bescherming van het lichaam.

En in zijn rol als leider, wijst hij de weg en gaat hij voorop.

b. Terwijl hij ondertussen **luistert**.

Want het hoofd luistert naar het lichaam.

Dus, mannen, luisteren we naar de pijn, naar de zorg, naar het verdriet en naar de tranen van onze vrouw.

Maar we luisteren ook naar haar inzicht, naar haar wijsheid, naar haar trouw, naar haar eenvoud en naar haar oprechtheid en Godsvreze.

Want een hoofd staat niet los op een lichaam.

En daarbij: je heet wel hoofd, en je bent wel hoofd, maar je hebt haar hulp hard nodig! Iedere dag. Haar emotionele hulp, haar troost en bemoediging. Haar fysieke hulp, omdat je alleen samen sterk bent. En ook haar geestelijke hulp.

Als hoofd doe je *niets*, los van het lichaam. Dat overleef je niet.

Je hebt haar *nodig*.

Maar, je neemt wel de leiding, de verantwoordelijkheid.

c. Als een **dienaar**.

Want dat is onze opdracht, van God gekregen: om haar te dienen.

Zoals Christus Zijn gemeente dient en Zijn discipelen diende. Hij pakte een schort, en een kom water, en waste hun voeten.

Dus de vraag voor de man is niet: Hoe moet zij mij dienen of bedienen?

Maar de vraag is: Hoe kan ik mijn vrouw dienen en helpen?

d. Met (als vierde) de roeping **haar het meest tot haar recht te laten komen**.

Want het hoofd denkt altijd aan het belang van het lichaam.

Dus niet denken aan: Hoe kan *ik* het meest tot mijn recht of aan mijn trekken komen?

Maar: Hoe komt zij het meest tot bloei?

Dus, als Paulus zegt: *De man is het hoofd van de vrouw...*

Dan wijst dat niet op macht, maar op zijn grote verantwoordelijkheid.

Om haar in alles te dienen, te helpen, te beschermen en voor haar te zorgen.

Ondertussen luisterend naar haar wijze raad en advies.

Dus de man is dienende leider. In vers 23 genoemd: het hoofd van de vrouw.

En, dat is het volgende wat Paulus zegt: **hij heeft zijn vrouw lief**.

Kijk maar naar vers 25: *Gij mannen, hebt uw eigen vrouwen lief, gelijk ook Christus de gemeente liefgehad heeft en Zichzelf voor haar heeft overgegeven.*

Dus, mannen: Wat is liefde?

Dat zie je, als je kijkt naar Christus. Naar wat Hij *deed* voor Zijn bruid, voor Zijn Kerk. Hij had haar lief en *heeft Zichzelf voor haar overgegeven*.

Dus liefde is meer dan iets dat je overkomt, of iets wat je zo maar kwijt kan raken

Liefde is meer dan gevoel, dan emotie. Die je hebt, of niet meer hebt...

Liefde in de Bijbel is niet voelen, maar *doen!* Het is jezelf *geven*. Voor de ander.

Het is niet alleen aan jezelf denken, maar vooral aan de ander.

En alles voor die ander *geven*: je tijd, je geld, ja, zelfs je leven.

Je *geeft* jezelf voor je bruid.

En je blijft jezelf *geven* voor je vrouw.

Ook als je die emotie, dat gevoel, op dat moment niet voelt.

Ook als je denkt: ‘Nou, die ander is dat helemaal niet waard. Die heeft zulke lelijke dingen tegen me gezegd. Die heeft zulke beroerde dingen gedaan. Nu is het op!’

Nee, we moeten en we mogen, als we getrouwd zijn, houden van onze vrouw, zoals *Christus* hield Zijn bruid.

Zijn bruid was Zijn liefste, altijd op nummer 1.

Zij was in Zijn ogen de schoonste, de mooiste. Zoals staat in vers 27: *zonder vlek of rimpel*.

Onvergelijkbaar! Dat moet dus ook nooit gaan doen: je vrouw vergelijken met een ander. Eén is onze liefste. Naar het voorbeeld van Christus.

Hij heeft alles afgestaan voor Zijn bruid. Hij verliet voor haar Zijn hemelse glorie.

Hij vernederde Zich diep voor haar. Hij had alles voor haar over.

Hij heeft Zijn leven voor haar gegeven, zelfs tot de dood voor haar aan het kruis.

Hij nam haar schuld en straf op Zich. En gaf al Zijn liefde aan haar.

Vol vriendelijkheid en zelfopofferende liefde.

Hij vertelt haar ook, hoe lief Hij haar (Zijn bruid, Zijn volk) heeft.

Denk maar aan het Hooglied: *Zie, gij zijt schoon, Mijn vriendin; zie, gij zijt schoon, uw ogen zijn duivenogen*. En: *Er is geen gebrek aan u* (Hoogl. 1:15; 4:7).

En dus moeten wij dat ook doen.

Vertellen hoeveel we van onze vrouw houden, en hoe belangrijk ze voor ons is.

Hoe we haar liefde, haar karakter en haar aard bewonderen.

En hoe dankbaar we zijn, dat we haar van God gekregen hebben.

De liefde van Christus is ook mild. Hij komt onze zwakheden te hulp. Hij vergeeft ons. Hij bidt voor ons. En dus moeten wij ook veel voor elkaar bidden.

Maar vooral (dat eerste, dat ene): Hij *gaf Zichzelf*.

Mannen, onszelf opofferend dienen.

Dat is niet hetzelfde als bevelen uitdelen en commanderen.

Dat is niet hetzelfde als je eigen zin doen, zonder te luisteren naar wat je vrouw wil.

Dat is niet hetzelfde als haar van alles en nog wat verwijten en zwart maken.

Dat is niet hetzelfde als tegen haar schreeuwen, haar slaan of misbruiken.

Onszelf opofferend dienen.

Dat wil zeggen: in alles met haar rekenen, met wat ze wil, met wat ze kan, met waar ze van houdt.

Want je vrouw heeft talenten en gaven, waar je trots op mag zijn.

Misschien is ze ijzersterk. Maar ze heeft als mens ook haar grenzen.

En haar liefhebben, betekent dat je in alles rekening met haar houdt.

Dat je haar dient, dat je haar helpt, dat je haar steunt, dat je haar motiveert, dat je haar troost en bemoedigt. Zoals *Christus* dat deed en doet met Zijn bruid.

Met als doel (kijk maar in vers 26-27): *Opdat Hij haar heiligen zou, haar gereinigd hebbende met het bad des waters door het Woord; Opdat Hij haar Zichzelven zou heerlijk voorstellen, een gemeente die geen vlek of rimpel heeft of iets dergelijks, maar dat zij zou heilig zijn en onberispelijk*

Met andere woorden: Bid voor je vrouw, en voor je kinderen als je die gekregen hebt. Probeer je gezin voor te leven, vanuit liefde tot zielen.

Help je vrouw als ze geestelijke vragen heeft, naar het voorbeeld van Christus.

Met hetzelfde doel voor ogen, als dat Hij had: de eer van Zijn Vader en de *heiligheid* van Zijn bruid.

Opdat je je zou gaan verblijden over Gods werk in haar hart.

Opdat je je zou gaan verheugen over Gods beeld in haar leven.

En (vers 28 en 29): *Alzo zijn de mannen schuldig hun eigen vrouwen lief te hebben gelijk hun eigen lichamen. Die zijn eigen vrouw liefheeft, die heeft zichzelf lief. Want niemand heeft ooit zijn eigen vlees gehaat, maar hij voedt het en onderhoudt het, gelijkterwijs ook de Heere de gemeente.*

Dus, zegt Paulus: Voedt haar en onderhoudt haar.

Haar *voeden*. Dat wil zeggen: haar *geven*. Emotioneel, relationeel, sociaal, fysiek, ontspannend, geestelijk, haar geven wat ze nodig heeft.

En haar *onderhouden*. Letterlijk: warm houden, zoals een kip haar kuikens onder de vleugels warm houdt. Bescherm haar. Tegen anderen. Laat niet toe dat iemand haar hindert, haar pijn doet, of haar lastig valt.

Bescherm haar. Ook tegen zichzelf. Als ze veel te veel doet, meer dan ze kan.

Zie haar als een deel van je eigen lichaam.

Wanneer en waardoor gaat deze Bijbelse orde ontsporen?

Door de liefde tot *onzelf*. Als alles draait om ons eigen *ik*.

En zo zijn we door de zonde geworden.

Dus, mannen, wat hebben we nodig is *genade*, om te buigen.

De liefde tot onszelf moet gebroken worden, aan de voet van het kruis.

We moeten (heersers als we willen zijn) voor God leren buigen.

Pas als we dat doen, krijgen we echt oog voor de ander. En leren we om te *dienen*.

Laten we voordat we verdergaan met ons tweede punt nu eerst zingen uit

Psalm 100:1,2,4:

Juich, aarde, juicht alom den HEER;

Dient God met blijdschap, geeft Hem eer;

Komt, nadert voor Zijn aangezicht;

Zingt Hem een vrolijk lofgedicht.

Gemeente, we gaan verder met ons tweede aandachtspunt:

2. De door God gegeven plaats aan de vrouw

Daarvoor gaan we naar het tweede Schriftgedeelte dat voorgelezen is: 1 Petrus 3:1-6. Het begint zo, in vers 1: *Desgelijks, gij vrouwen, zijt uw eigen mannen onderdanig; opdat ook zo enigen het Woord ongehoorzaam zijn, zij door de wandel der vrouwen zonder woord mogen gewonnen worden.*

In het vorige hoofdstuk, in 1 Petrus 2, heeft Petrus zijn lezers opgeroepen...

Om als burgers de overheid onderdanig te zijn (2:13-14).

En om als werknemers, hun werkgevers te gehoorzamen (2:18).

Om zo op Christus te lijken. Kijk maar vers 21 van hoofdstuk 2: *Want hiertoe bent u geroepen, dewijl ook Christus voor ons geleden heeft, ons een voorbeeld nalatende, opdat u Zijn voetstappen zou navolgen*

Wat is er gebeurd?

Christus was gelijk aan Zijn Vader: God uit God, Licht uit Licht.

Gelijk aan Zijn Vader in al Zijn Goddelijke deugden, in al Zijn volmaakte eigenschappen.

Maar Hij heeft Zich voor een tijd vernederd. Voor de uitvoering van Gods eeuwige raad, boog Hij diep, vernederde Hij Zichzelf en verdroeg Hij geduldig smaad en lijden.

Voor de eer van Zijn Vader koos Hij vrijwillig (en tijdelijk) voor de rol van dienstknecht.

En, zegt Petrus: Zo moet u zich ook gedragen!

Als burger tegenover de overheid. Als werknemer tegenover uw werkgever.

En, nu komen we bij hoofdstuk 3 vers 1: *desgelijks*, op zelfde manier ook als echtgenote tegenover uw man.

Met andere woorden: getrouwde vrouwen, vertoon in je huwelijk het beeld van Christus!

Laat zien Wie Christus was. En hoe Hij was.

Hij vernederde Zich. Hij boog onder de handen van Zijn Vader.

En hoewel Hij hoog was, koos Hij er vrijwillig voor, om te dienen en Zichzelf te geven.

En, zegt Petrus, door dat zo te doen, kunnen zelfs mannen die het Woord ongehoorzaam zijn, door wat u doet, voor Christus gewonnen worden.

Als zij letten op uw levenswandel.

Niet op uw opvallende kleding, sieraden, haardracht of make-up. Maar op uw innerlijk!

Dat iets afstraalt van de rust en van de vriendelijkheid, zoals die van Christus afstraalde.

Zoals dat ook zo was (kijk maar naar vers 5 en 6) in de tijd van het Oude Testament:

Want alzo versierden zichzelf eertijds ook de heilige vrouwen, die op God hoopten, en waren haar eigen mannen onderdanig; gelijk Sara Abraham gehoorzaam is geweest, hem noemende heer, welker dochteren gij geworden zijt, als gij wel doet en niet vreest voor enige verschrikking.

Met andere woorden: neem geen voorbeeld aan eigentijdse, moderne rolmodellen.

Maar kijk naar de voorbeelden die God u geeft. Want zo wil de Heere het.

En daar wordt u zeker niet minder of slechter van.

Want de door God aan u gegeven plaats, getrouwde vrouwen, wordt hier vergeleken met de nederige plaats van Christus. Maar, werd Hij daardoor *minder* in ogen van Zijn Vader of van Zijn Kerk?

Nee, juist niet. Juist meer!

Paulus zegt: *Daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven allen naam is* (Fil. 2:9).

En zei de Vader ook niet, van deze Christus, Die zo diep boog: *Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb* (Matt. 3:17)?

En eren Gods kinderen Christus ook niet het meest, om Zijn vrijwillige vernedering?

Dus die navolging van Christus, dat volgen van de voorbeelden van de eerste christenen en van de vrouwen uit het Oude Testament zoals Sara, wil je niet aan zijlijn zetten, als tweederangsburger, maar is bedoeld als oproep! Om het beeld van Christus te gaan vertonen. En het is genade, dat God u die bijzondere plek en die bijzondere rol wil geven.

Dus zoals wij, als man, niet moeten vechten tegen onze plicht en zegen om te mogen *dienen*, zo moet u, als vrouw, ook niet vechten tegen uw plicht en zegen om te mogen *volgen*.

Zo mogen en moeten wij, als getrouwde mannen, op Christus lijken in Zijn dienende leiderschap.

En zo mag en moet u, als getrouwde vrouwen, op Christus lijken in Zijn dienende liefde.

En dat komt tot uitdrukking in een paar dingen.

In de eerste plaats in *gehoorzaamheid*. Ik bedoel: in het accepteren en aanvaarden van het door God gegeven leiderschap aan uw man.

En dat komt als tweede tot uitdrukking in *liefde* tot uw man.

En in de derde plaats ook in *respect* voor hem. Dat Sara Abraham *heer* noemt, is een uitdrukking van diep respect. Respect tonen, naar hem persoonlijk, en ook in uw gesprekken met anderen.

Dus, u mag en moet op Christus lijken, in gehoorzaamheid, in liefde, in respect, en in de vierde plaats ook in *inwendige schoonheid*.

Wat Petrus hier zegt, is geen verbod op het gebruik sieraden, of op het mooi maken van je haar. Maar, zegt hij, waar het *echt* om gaat, is: een zachtmoedige en stille geest, die kostbaar is voor God.

De buitenwereld kijkt je vaak alleen maar aan op je uiterlijk. Door je (al dan niet op een irritante manier) complimenten te geven. Of door je stilzwijgend of pijnlijk af te keuren. Maar (dat is de wil van God) je man kijkt (als het goed is) naar je *innerlijk*. En dankt God voor dat zachtmoedige, stille en Godvrezende hart.

Dus, jongens, wat voor vriendin moet je zoeken?

Niet kijken dus, naar een knap uiterlijk, naar vlotte kleding, en zo veel meer.

Maar vraag je echt af: Wie gaat mij helpen in het krijgen van en in het groeien in zachtmoedige eenvoud en in stil zijn voor God?

En dus, meiden, wat voor vriend moet je zoeken?

Niet kijken dus, naar een knap uiterlijk, naar leuke kleding, en zo veel meer.

Maar vraag je af: Wie gaat mij helpen oog te krijgen voor de dienende liefde van de Heere Jezus? Door mij ook zo te dienen, te helpen en te leiden? Door zich ook zo voor mij te geven?

Tot slot, ziet u, gemeente, hoe zegenrijk de Bijbelse opdracht is, om als man en vrouw in het huwelijk ieder een eigen plek in te nemen?

Allebei naar het voorbeeld van Christus.

Als man in dienend leiderschap. Als vrouw in dienende onderdanigheid.

Maar beiden gedrongen door het voorbeeld van Christus, en door de liefde van Christus!

En als dat zo is (de Heere geve ons dat), dan kan het ook niet ontsporen.

Dan wordt leiderschap geen tirannie. Dan wordt onderdanigheid geen slavernij.

Dan krijgen beiden, man en vrouw, een eervolle plek. Dan geven beiden en dan krijgen beiden: liefde en respect.

Dan komt het ontwerp van de Schepper tot Zijn recht. Dan past het.

Adam, en Eva als hulpe tegenover hem.

Passend. Elkaar aanvullend. Elkaar brengend tot echte en diepe eenheid en harmonie.

Zo wil God het.

En zo mogen wij het (in biddende afhankelijkheid) doen.

Beiden, man en vrouw, biddend (ieder op eigen manier): O Zoon, maak ons Uw beeld gelijk?

Niet in eigen kracht. Maar in de kracht die Christus geeft.

Altijd weer schuld belijdend, als we niet op onze plek waren.

Maar ook met vreugde genietend van de rijkdom van dit Goddelijke ontwerp.

Dat is tot eer van God, tot zegen in onze huwelijken en ook tot zegen van de gemeente.

Amen.